

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2706/2020
13.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Данијеле Николић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гаврило Рајевић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Пошта Србије“ из Београда, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући по ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2817/19 од 24.10.2019. године, у седници већа која је одржана дана 13.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2817/19 од 24.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 851/18 од 23.05.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је поништено решење туженог број .. од 13.05.2002. године као незаконито. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 321.000,00 динара са законском затезном каматом од 23.05.2019. године па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2817/19 од 24.10.2019. године преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 851/18 од 23.05.2019. године у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење туженог број .. од 13.05.2002. године као незаконито, као неоснован, у ставу другом изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као неоснован и у ставу трећем изреке, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 321.000,00 динара са законском затезном каматом од 23.05.2019. године, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 372. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су наводи у ревизији да је од стране другостепеног суда учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. тачка 1. ЗПП, обзиром да другостепени суд није утврдио другачије чињенично стање од првостепеног суда приликом преиначења првостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био поштар код туженог у ... где је радио почев од 1976. године. Решењем туженог о плаћеном одсуству за време прекида рада без кривице запосленог од 31.12.2001. године, тужилац је у условима по престанку ратног стања остао у окружењу на Косову и Метохији и упућен је, почев од 01.01.2002. године, на плаћено одсуство до нормализације рада у Радној јединици ПТТ саобраћаја „ББ“ најдуже 45 радних дана у току календарске године, уз накнаду зараде која почев од 01.01.2002. године износи 45% зараде коју би именовани остварио на наведеним пословима да ради. Тужилац се налазио на списку запослених који су одбили пријем решења или су непознати на достављеној адреси боравка. На списку непријављених радника од 09.04.2002. године тужилац је означен под бројем .., а на списку РЈ „ББ“ који су на јављање-Зона центар, сачињени од стране ВВ, тужилац се налазио на месту под бројем .., на коме се налази 31 име запосленог. Саслушањем сведока ГГ, чији је исказ првостепени суд прихватио као истинит, јасан, уверљив и у сагласности са другим доказима, утврђено је да је радна једница туженог била у ..., да је имала 1000 радника, да је велики број радника напустио своја радна места и место становања, па како би постојао увид о томе где се налазе запослени, тужени је предложио да се запослени пријаве најближој радној јединици или пошти која се налази у близини њиховог места боравка. Сви радници који су остали на Косову пријављивали су се најближој пошти која је припадала РЈ „ББ“. На тај начин постојала је евиденција свих запослених који су се налазили на територији Косова, а такође и евиденција запослених који су напустили Косово, али су се пријавили у поштама вам КиМ-а. За један број радника није се знало где се налазе, због чега је донета одлука да се запослени за које се не зна где су ставе на евиденцију присутности на раду да им се не би исплаћивала зарада. Један број радника, међу којима и тужилац, није се пријавио и за њих се није знало где се налазе. Дана 13.05.2002. године решењем туженог број .. тужиоцу је престао радни однос код туженог због нејављања предузећу, ради уручења решења о плаћеном одсуству и престала су му сва права из рада и по основу рада даном престанка радног односа. Решење о престанку радног односа тужиоцу није могло да буде уручено и након безуспешног покушаја уручења решење је истакнуто на огласну таблу. Тужилац је одјављен код надлежних фондова социјалног осигурања, пошто је решење о престанку радног односа достављено Служби за заједничке послове. Тужилац је након рата отишао са породицом да живи у ... код брата, плату је примао до 2002. године за време за које није радио. Августа 2012. године тужилац је отишао у ... код директора који га је обавестио да му је престао радни однос и уручио

му решење о престанку радног односа. Сведоку ДД тужилац, када је тражио потврду о акцијама, рекао је да све време био у иностранству. Сведок ВВ је изјавио пред првостепеним судом да је чуо да тужилац живи негде у иностранству и није се јављао у означеном периоду, а сведок ЂЂ да се тужилац налазио на евиденцији да борави у иностранству. Сведок ЕЕ је тужиоца видео октобра 2000. године, када му је рекао да живи у

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев пошто је закључио да је тужени учинио вероватним своје наводе да се тужилац у спорном периоду није јављао, нити интересовао за регулисање свог радног ангажмана код туженог, али полазећи од образложења оспореног решења тужиоцу је отказан уговор о раду због немогућности уручења решења о плаћеном одсуству. Тужени је, по налажењу првостепеног суда, доносећи оспорено решење пошао од повреде радне обавезе као разлога за отказ, а услов без кога не може доћи до престанка радног односа из тог разлога, јесте да је послодавац пре отказа уговора о раду запосленог упозорио на постојање разлога за отказ уговора о раду, што у наведеној ситуацији није био случај.

Другостепени суд није прихватио овакав закључак првостепеног суда, већ је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Одредбом члана 101. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/2001 и 73/2001) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодава и то: ако се запослени не врати на рад код послодавца у року од 15 дана од дана истека рока за неплаћено одсуство или мировање радног односа у смислу тог закона (став 1. тачка 6.) те да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако не поштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 4). У конкретном случају, тужилац није пријавио своје пребивалиште, односно боравиште туженом, у свим евиденцијама туженог се водио као непознат, због чега није могло да му се уручи ни решење о престанку радног односа ни претходно решење о плаћеном одсуству, односно испољио је такво понашање, због кога не може да настави рад код послодавца, односно није поштовао радну дисциплину. Тужилац се заинтересовао тек 2012. године када се јавио Радној јединици у ... и када му је уручено оспорено решење о отказу уговора о раду. При томе нису постојале објективне околности које би га спречиле да се раније обрати послодавцу.

С обзиром на утврђено чињенично стање из оспореног решења, правилно је другостепени суд закључио да постоје два отказна разлога за отказ уговора о раду тужиоцу и то због тога што се није вратио на рад у року од 15 дана од дана истека рока за неплаћено одсуство или мировање радног односа (члан 101. став 1. тачка 6. Закона о раду), где је потребно да је наступила чињеница невраћања запосленог на рад у том року, а да при том запослени није спречен да се врати на рад из објективних разлога, као што су случајеви силе болести и слично. Такође, уколико се ради о непоштовању радне дисциплине (члан 101. став 1. тачка 4. Закона о раду), послодавац је дужан да достави упозорење, али обзиром на наведено понашање тужиоца и то да се није јавио послодавцу до 2012. године, било је немогуће доставити упозорење. За отказ уговора о раду из разлога прописаних одредбом члана 101. став 1. тачка 6. Закона о раду (јер се

тужени није вратио на рад након истека рока), послодавац није био дужан да му достави упозорење, због чега нису учињени пропусти у поступку отказа уговора о раду.

Правилно је другостепени суд закључио да у конкретном случају је постојао чињенични основ који образује отказни разлог, па је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиоцу правилно и законито, због чега је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев за поништај решења и враћање тужиоца на рад одбио као неоснован.

Неосновани су наводи у ревизији тужиоца да је другостепени суд без расправе утврдио чињенице и то да наводно тужилац није пријавио своје пребивалиште односно боравиште туженом, да тужиоцу није могло да се уручи решење о престанку радног односа, нити решење о плаћеном одсуству, те да се није вратио на рад у року од 15 дана од истека рока за плаћено одсуство или мировање радног односа. Ово стога што су ове чињенице утврђене саслушањем сведока ГГ, ЕЕ и ВВ, чије исказе је првостепени суд оценио као јасне, истините и уверљиве и у сагласности са осталим изведеним доказима, из чега произлази да је другостепени суд, приком доношења побијане пресуде, на чињенично стање утврђено у првостепеном поступку правилно применио материјално право.

Неосновани су и наводи у ревизији тужиоца да се нејављање тужиоца, нити његово интересовање за регулисање свог радног ангажовања код туженог не може подвести под непоштовање радне дисциплине, односно испољавање таквог понашања због кога не може да настави рад код послодавца, те да тужилац није имао разлога да се јавља ради регулисања свог радног ангажовања јер је његово радно ангажовање регулисано решењем о плаћеном одсуству од 31.12.2001. године.

Наиме, решењем од 31.12.2001. године тужилац је упућен на плаћено одсуство најдуже 45 радних дана у току календарске године, а у конкретном случају тужилац се туженом није јављао више од 10 година, па позивање туженог да није постојала обавеза периодичног јављања без посебног разлога није основано.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**